

DEFENSIE
LA DÉFENSE

De militaire ordehandhaving: een inleidend overzicht

Studiecentrum voor Recht en
Oorlogsrecht 23 Okt 14

Kol MAB Rob GERITS, Dr Jur

Overzicht

- Wat?
- Wie?
- Hoe?
- Verschillen?
- Problemen?

Wat?

- Ordehandhaving = vrijwaring of herstel goede werking openbare dienst (Krijgsmacht)

Wie?

- Een **plicht** voor alle Mil Chefs → tuchtrechtelijke aansprakelijkheid
- Art 11, § 1, 2^e lid Wet 14 Jan 75
 - “Zij [de meerderen] (...) staan in voor de eenheid die hun wordt toevertrouwd alsook voor de goede werking van de dienst. Zij zijn eveneens verantwoordelijk voor de door hun ondergeschikten veroorzaakte ongeregeldheden, wanneer deze zich hebben kunnen voordoen wegens hun nalatigheid of hun overdreven inschikkelijkheid.”
 - “Ils [les supérieurs] (...) répondent de l'unité qui leur est confiée ainsi que du bon fonctionnement du service. Ils sont également responsables des désordres causés par leurs subordonnés, lorsque ces désordres ont pu se commettre du fait de leur négligence ou leur excès de tolérance.”

- 2 soorten Mil Chefs
 - **Hiërarchische** (graadgebonden) → verantwoordelijk voor algemene tucht
 - **Functionele** (niet graadgebonden) → verantwoordelijke voor correcte uitvoering opdrachten
 - Meestal functionele chef = hiërarchische chef → functionele + algemene tuchtverantwoordelijkheid

Hoe?

- 3 (eigenlijk 4) soorten van beslissingen
 - Maatregelen van inwendige orde
 - Ordemaatregelen
 - Tucht
 - Operationele tucht
 - Rechtspositionele tucht

Verschillen?

- Niet qua doel = vrijwaring of herstel goede werking Krijgsmacht
- Wel qua motief/gevolgen
 - Tuchtstraffen = **bestraffende** bedoeling
 - Ordemaatregelen → **zware** gevolgen zonder bestraffende bedoeling
 - Maatregelen van inwendige orde → **lichte** gevolgen zonder bestraffende bedoeling

- ≠ rechtsregels van toepassing
- ! Kwalificatie door bestuur is niet bindend voor rechter → rechter kan ordemaatregel kwalificeren als (ontoelaatbare) tuchtstraf

- **Maatregelen van inwendige orde** → lichte gevolgen zonder bestraffende bedoeling
 - Vb. gewone mutatie, vaststelling dienstregeling, weigering verlof om dienstredenen, opmerking maken, ...
 - Geen statutaire regeling nodig
 - Weinig rechtsregels van toepassing
 - Niet aanvechtbaar voor RvS

- **Ordemaatregelen** → **zware** gevolgen zonder bestraffende bedoeling
 - Bv. schorsing bij ordemaatregel, “blue flight”, mutatie bij ordemaatregel, intrekking veiligheidscertificaat, ontheffing commandofunctie, ondertoezichtstelling Max 24 Hr door KorpsComd, ...
 - Geen statutaire regeling nodig

- Vele rechtsregels van toepassing
 - Beginselen van behoorlijk bestuur
 - Formele motiveringsplicht (Wet 29 Jul 91)
- Aanvechtbaar voor RvS

- **Tuchtstraffen** → **bestraffende** bedoeling
 - Statutaire regeling nodig
 - Tuchtstraffen (*nulla poena sine lege*)
 - Tuchtprocedure / strafbevoegdheid

- Meer rechtsregels van toepassing
 - Recht van verdediging
 - Beginselen van behoorlijk bestuur
 - Formele motiveringsplicht (Wet 29 Wet 29 Jul 91)
- Aanvechtbaar voor RvS

- Mil tucht: 2 tuchtstelsels met eigen finaliteit
 - **Operationele tucht** = gedepenaliseerd militair strafrecht!
 - Doel: zeer snelle vrijwaring / herstel operationele slagkracht → bijzondere rechtsregels (bv. beperking recht van verdediging)

- Strafbevoegdheid = lokaal
 - DetComd, eenheidsComd, KorpsComd
 - + functionele meerderen van deze instanties (beroep)

- Straffen: terechtwijzing, vermaning, consigne, eenvoudig arrest, zwaar arrest (Max 8 d gevangenisstraf!)

- **Rechtspositionele tucht** = vergelijkbaar met niet-militaire ambtenaren
 - Doel: verwijdering “onaangepaste” Mil uit Krijgsmacht (ultieme sanctie = definitieve ambtsontheffing [bij tuchtmaatregel])

- Strafbevoegdheid : MOD (MB) of Koning (KB)
- Straffen: 1) inhouding op de wedde 2 à 5% voor Max (!) 1 maand, 2) tijdelijke ambtsontheffing bij tuchtmaatregel voor Max 3 maanden, 3) definitieve ambtsontheffing

Problemen?

- Voldoende kennis rechtsregels?
 - Te weinig bij lokale autoriteiten met sleutelrol: DetComd, KorpsComd, EenheidsComd
 - → noodzaak ↑ vorming + duidelijke omzendbrieven (PM)

- ? Voldoende bij ondersteunende diensten deskundigen (“tak 1”, LEGAD’s, staven, ...)

- → Omzendbrieven:
 - DGJM-SPS-ORDEHANDH 001
(Basisprincipes met betrekking tot het opleggen van tuchtsancties (operationele tucht en rechtspositionele tucht), ordemaatregelen, maatregelen van inwendige orde en andere bestuursbeslissingen)

- DGHR-REG-CARDI-001 (*Tucht*)
- DGHR-SPS-CARDI-002 (*De schorsing bij ordemaatregel*)
- DGHR-SPS-MUTATIE-001 (*Mutaties militair personeel Defensie*)
- ACOT SOP Ops 1.4.6. (*Vervroegde terugkeer uit operaties (medisch, sociaal bij ordemaatregel)*)
- ...

- Regelingen adequaat ?
 - → bijdrage PM
 - Bv. DGHR-REG-CARDI-001
 - Bv. DGHR-SPS-MUTATIE-001

- Spanningsveld toepassing rechtsregels /operationele noodwendigheden
 - Toepasbaarheid in operationele omgeving?
 - Afwijkingen via regelgeving?
 - Soepele(re) toepassing door rechter?
 - → bijdrages PM

DEFENSIE
LA DÉFENSE

FORWARD CAN WEED
PRIORITE 4 LA PAIX

.be